

۲۱۰۶۰۵۳

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

وصلی الله علی محمد و آله الطاهرين

دشد پس از سانحه، هوش معنوی و تاب آوری در

معلولین حرکتی

تألیف و ترجمه: مهروش، آموزی، بهرامی، دکتر مزیم، مشایخ (استاد یار دانشگاه آزان

اسلامی واحد گرج)، دکتر مهدی، یزدی (استاد یار دانشگاه آزان اسلامی واحد

تهران، مزیم)

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

انتشارات: علمی مشایخ

سرشناسه

: عامری شهرابی، مهرنوش، ۱۳۶۸-

عنوان و نام پدیدآور

: رشد پس از سانحه، هوش معنوی و تاب‌آوری در معلولین حرکتی/تالیف و ترجمه مهرنوش عامری شهرابی، مریم‌مشایخ، مهشید ایزدی.

مشخصات نشر

: تهران: علم مشایخ، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری

: ۸۰ص.

شابک

: 978-622-96871-2-3

وضعیت فهرست نویسی

: فیا

یادداشت

: عنوان به انگلیسی: Post trauma growth, spirituality intelligence and resilience in movement disabilities.

موضوع

: رشد پس از سانحه

موضوع

: Posttraumatic growth

موضوع

: معلولان -- روان‌شناسی

موضوع

: People with disabilities – Psychology

موضوع

: تاب‌آوری (درمان)

موضوع

: Resilient therapy

شناسه افزوده

: مشایخ، مریم، ۱۳۵۹-

شناسه رده

: ایزدی، مهشید، ۱۳۴۳-

رده بندی کنگره

: RC۵

رده بندی دیویی

: ۶۱۶/۸۵۲۱

شماره کتابشناسی

: ۶۱۲۴

رشد پس از سانحه، هوش معنوی و تاب‌آوری در معلولین حرکتی، تالیف و ترجمه: مهرنوش عامری

ناشر: پیم مشایخ دکتر مهشید ایزدی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

تیراژ:

چاپ: صحافی: قلم - احسان

قیمت: ۴۲۰۰۰۰

انتشارات علم: مشایخ: تهران - تهرانپارس خ ۱۰۵، پلاک ۱۵، پلاک ۷۷۹۴۴۹۸۶

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۶	مقدمه
۱۶	رشد پس از سانحه (PTG):
۱۷	نشانه ها و علائم رشد پس از سانحه:
۱۸	جنسیت و رشد پس از سانحه:
۱۹	سن و رشد پس از سانحه:
۲۰	مفاهیم تئوریک هوش:
۲۱	هوش معنوی:
۲۳	اهمیت و ضرورت هوش معنوی:
۲۵	نظریه های هوش معنوی:
۳۰	تاب آوری:
۳۶	معلولیت
۳۸	آمار معلولان:
۴۰	معلول کیست و معلولیت چیست
۴۱	نقصان:

کاهش توانایی و ظرفیت..... ۴۲

محرومیت..... ۴۳

انواع معلولیت ها..... ۴۴

رابطه رشد پس از سانحه با معنی زندگی، حمایت اجتماعی، استرس

و دینداری..... ۴۸

رابطه رشد پس از سانحه و دینداری..... ۵۵

مقدمه

معلولیت یکی از انواع گوناگون این نوع از حوادث است که علاوه بر تأثیرات فیزیکی تأثیرات روان شناختی بر روی فرد حادثه دیده دارد و به ابعاد زیادی از زندگی این افراد همچون روابط خانوادگی، تمایلات جنسی، کار و مراقبت از خود آسیب می‌رساند، اما علی‌رغم آسیب‌های مطرح شده، افراد معاینه‌شده، تأثیرات مثبتی نیز در رضایت از زندگی و معنادار شدن آن، در اعتماد به نفس و حسن مقاومت فردی، در اولویت‌ها و اهداف زندگی، در حسن معنویت و دیداری در عشق به دیگران و در روابط با دوستان و خانواده گزارش کرده‌اند (جورف و لاینلی، ۲۰۰۸).

این یافته‌ها منجر به آن شد که تغییر نگرش جدیدی نسبت به حوادث ترومایی ایجاد شود. این تغییر نگرش به جای توجه به جنبه آسیب‌زایی حوادث، جنبه مثبت و رشد‌افزای حوادث را مورد توجه قرار داد. لذا در پیشینه پژوهش‌های بالینی مربوط به حوادث ترومایی (اصطلاح جدیدی تحت عنوان رشد پس از سانحه) باب شد. این اصطلاح که توسط تاننباخ و کالهن در سال ۱۹۹۶ ابداع شده است، به تغییرات روانشناختی مثبت اشاره دارد که به وسیله مردم به عنوان یک نتیجه از مقابله‌شان با چالش‌های بزرگ و پیشامدهای مضر زندگی تجربه شده است. در این میان، عوامل انسانی و موضوعات مرتبط به آن از جمله ویژگی‌هایی چون هوش از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است،

اصطلاح هوش به مجموعه ای از رفتارهای هوشمندانه اطلاق می‌شود که توانایی فرد را برای موفقیت و سازگاری در زندگی پیش بینی می‌کند. روانشناسان برای تبیین توانایی افراد در عقل و استدلال و نیز عواطف و هیجان، از واژه هایی مانند هوش بهر و هوش هیجانی^۱ استفاده می‌کنند، که در کنار این مفاهیم، هوش معنوی و اخلاقی در سال‌های اخیر توجه روانشناسان را به خود جلب کرده است (دهقانی و فضل‌الاهی قمشی، ۱۳۹۴، ص ۱۰۶).

عبارت هوش معنوی، اولین بار توسط زوهر و مارشال (۲۰۰۰) مطرح شد. آن‌ها معتقدند مرش معنوی با یکپارچه کردن هوش عقلانی و هوش هیجانی، تعامل بین فرایندهای تفکر منطقی و هوش هیجانی را تسهیل می‌کند و می‌تواند موجب رشد و دگرگونی شخص شود. هوش معنوی تصور کامل هوش انسانی است که ظرفیت های سازگاری را برآورد را افزایش و قادر است هوشیاری یا احساس پیوند با یک قدرت برتر و یا یک وجود مقدس را تسهیل کند (دهقانی و فضل‌الاهی قمشی، ۱۳۹۴، ص ۱۰۶).

به طور کلی معنویت بعدی از انسان است که ارتباط و یکپارچگی او را با عالم هستی نشان می‌دهد. ارتباط و یکپارچگی به انسان معنا و امید می‌دهد و او را از محدوده زمان و مکان و علایق مادی فراتر می‌برد و وحدت در هستی به وسیله افراد معنوی مشاهده می‌شود. از این جهت معنی داری زندگی می‌تواند

^۱ Emotional intelligence

با رشد پس از سانحه ارتباط پیدا کند .

از دیگر متغیرهای مرتبط با رشد پس از سانحه تاب آوری است .

کلمه تاب آوری از علم فیزیک گرفته شده است و به معنی اصلی کلمه یعنی به عقب جهیدن (داشتن حالت ارتجاعی) می باشد. تاب آوری "یک فرآیند، توانایی، یا پیامد سازگاری موفقیت آمیز با شرایط تهدیدکننده"، است (گرمزی و ماستن ۱۹۹۱؛ به نقل از سامانی، جوکار و صحراگرد، ۱۳۸۶). به بیان دیگر تاب آوری، رگاری مثبت در واکنش به شرایط ناگوار است (والر، ۲۰۰۱؛ به نقل از سامانی، جوکار و صحراگرد، ۱۳۸۶). البته تاب آوری، تنها پایداری در برابر آسیب ها یا شرایط آنها بدستنده نیست و حالتی انفعالی در رویارویی با شرایط خطرناک نمی باشد، بلکه شرکت فعال و سازنده در محیط پیرامونی خود است. می توان گفت تاب آوری، توانمندی فرد در برقراری تعادل زیستی-روانی، در شرایط خطرناک است (کانر و دیویدسون، ۲۰۰۳).

پژوهشگران بر این باورند که تاب آوری نوعی نسیم خود با پیامدهای مثبت هیجانی، عاطفی و شناختی است (گرمزی، ۱۹۹۱؛ ماستن، ۲۰۰۱؛ راتر، ۱۹۹۹؛ لوتار، سیچتی و بکر، ۲۰۰۰؛ به نقل از سامانی، جوکار و صحراگرد، ۱۳۸۶).

تاب آوری، بازگشت به تعادل اولیه یا رسیدن به تعادل سطح بالاتر (در

شرایط تهدیدکننده) است و از این رو سازگاری موفق در زندگی را فراهم می کند. در عین حال محققان به این نکته نیز اشاره می نمایند که سازگاری مثبت با زندگی، هم می تواند پیامد تاب آوری به شمار رود و هم به عنوان پیش آیند، سطح بالاتری از تاب آوری را سبب شود. آن ها این مسأله را ناشی از پیچیدگی تعریف و نگاه فرآیندی به تاب آوری می داند. کامپفر (۱۹۹۹)؛ به نقل از سامانی، جوکار و صحرانگرد، ۱۳۸۶)

بر اساس برخی مطالعات انجام شده در سال های اخیر، به نظر می رسد بسیاری از کسانی که پس از حوادث تنش زا زنده مانده اند تغییرات روان شناختی مثبتی را تجربه می کنند. این تغییرات مثبت می تواند به طور مستقیم ناشی از حوادث تنش زا رخ دهد یا از طریق یادگیری باشد که فرد در تلاش برای تطابق با حوادث به دست می آورد. سمیرا و همکاران (۱۳۸۶) بیان می کنند که از آن به عنوان رشد پس از سانحه تعبیر می شود عبارت است از تجربه یا درک ذهنی از تغییرات مثبت روان شناختی که در اثر کشمکش با حادثه تنش زا ایجاد می شود. شناسایی فرصت های جدید، احساس نزدیکی با عزیزان و تغییرات معنوی مثبت می باشد. (تدسچی و همکاران ۱۹۹۸)

فرانکل برای اولین بار مطرح کرد که حوادث تنش زای زندگی ممکن است به نتایج مثبت منجر شود اما تنها در سال های اخیر پژوهشگران به طور نظام مند اقدام به درک و بررسی تغییرات مثبت پس از حوادث تنش زا نموده اند.